

Meer vogels in Groenekan: wie doet er mee?

door Sylvia van der Laan

Vier jaar geleden verhuisde Karst Kooistra van Friesland naar Groenekan.

In het noorden van het land zijn veel lokale vogelwachten actief en de broer van Karst heeft er een nestkastenproject opgezet. Een initiatief dat aansloeg bij de Friese bevolking en Kooistra inspireerde om een dergelijk project te starten in Groenekan.

De vogels laten zich 's morgens vroeg al horen en het broedseizoen is in aantocht. Afgelopen week is Karst Kooistra met de vogelwacht De Bilt/Zeist gaan kijken op welke plekken in Groenekan nestkasten opgehangen kunnen worden. Zeker vijftig kasten zullen een plekje krijgen in het dorp en in bos Voordaan. Karst Kooistra: 'Bos Voordaan is daar erg geschikt voor, het is een mooi, ruim bos met hoog opgesnoeide bomen met weinig nestruimte. Vogels broeden niet graag hoog in een boom, want als de vlieglessen van kleintjes mislukken landen ze hard als ze in de top zitten'. De nestkasten zijn niet allemaal gelijk, er zijn twaalf verschillende soorten. 'Dat heeft te maken met welk soort vogel er in komt', vertelt Kooistra en wijst op een nestkast in zijn tuin: 'Een merelkast, dat is te zien aan de grootte van de opening'. Hij heeft ook een webcam in de nestkast om de merels en de eventuele eitjes en kuikentjes te kunnen monitoren.

Vijftig nestkasten

Het doel van nestkastenproject is toename van het aantal vogels en de diversiteit van de vogels een positieve impuls te geven. Karst Kooistra heeft contact opgenomen met Stichting Het Groenekans Landschap, de Provinciale Vogelwacht Utrecht (afdeling De Bilt/Zeist) en de gemeente De Bilt. De subsidie voor de nestkastjes is al toegezegd door de gemeente. De kasten zullen gemaakt worden in Friesland op een sociale werkplaats, waar de Vogelwacht Friesland ook zijn nestkasten laat maken. De plaatsen waar de nestkasten worden opgehangen worden zorgvuldig gekozen, waarbij wordt uitgegaan van de leefwereld van de verschillende vogels. Om het initiatief tot een succes te maken zoekt Karst Kooistra vrijwilligers, die nestkastjes ophangen en 'adopter'en'. Dit betekent dat de vrijwilliger de nestkast in de gaten houdt en aan die monitoring een eigen invulling kan geven. Wel wordt verwacht dat

in het broedseizoen in ieder geval twee keer een kijkje genomen wordt in de kast om te zien hoeveel eitjes/kuikentjes er aanwezig zijn van welke vogelsoort. Deze gegevens kunnen worden doorgegeven aan Nestkast.nl en SOVON (Vogelonderzoek Nederland). Met vijf of zes vrijwilligers, die ieder een aantal nestkasten voor hun rekening nemen, moet het mogelijk zijn de vijftig nestkasten voor het komend broedseizoen op te hangen. Zijn er meer vrijwilligers dan kunnen er mogelijk meer nestkastjes opgehangen worden. De informatie van mensen die zelf een nestkast hebben hangen is ook zeer welkom.

Natuurlijkehebers

Kooistra verwacht dat het project een succes zal worden want 'Groenekanners zijn natuurliefhebbers en er zijn veel mensen in het dorp die zich bezig houden met vogels maar meer op individuele basis'. Zelf weet hij wel het nodige van vogels maar hij

Vogelnestkastjes uit Friesland worden door Karst Kooistra opgehangen in Groenekan.

noemt zichzelf een 'generalist' en hoopt van het project zelf ook veel te leren. De bewogenheid met de natuur komt bij Karst Kooistra ook tot uiting in zijn beroep en de studie die hij daarvoor gevolgd heeft: grootschalige biologische landbouw. Hij is verant-

woordelijk voor de teelt en de grondstoffen voor de biologische producten van het Duitse bedrijf 'Morgenland'. Wie zin heeft om mee te doen aan het vogelproject in Groenekan kan contact opnemen met Karst Kooistra: Karst.kooistra@gmail.com.

Groenekanse imkers komen uit winterslaap

door Frank Klok

De Groenekanse Imkers van de actiegroep De Bij en Wij hebben al in augustus hun bijenvolken ingewinterd en de bijenkasten sindsdien voornamelijk met rust gelaten. Nu is het moment aangebroken dat de eerste drachtplanten gaan bloeien en de bijen weer gaan vliegen. Voor de imkers het moment om actief met hun bijen in de weer te gaan.

Vroeger winterden imkers hun bijen pas medio september in maar door de uitbundige zomers van de laatste jaren dient dat moment zich nu al medio augustus aan. De imker heeft dan al de honing uit de raten geslingerd en de bijen dus beroofd van hun winterreserves.

Om de bijen toch de winter door te helpen geeft hij de bijen daarvoor in de plaats suiker. Per kast komt daar 14 kilo, in de vorm van suikerwater, aan te pas. De bijen halen dat suikerwater uit de voerbak die boven in de kast staat en bergen de suiker als winterreserve op in de lege raten en verzegelen die. De imker heeft inmiddels ook wat buitenste honingraten in de bijenkast vervangen door nepraten waardoor het bijenvolk, zo'n 6000 per kast, wat dichter op elkaar gaat zitten.

Sociaal

Als de temperatuur onder de 10 graden zakt vliegen de bijen niet meer uit. Ze kruipen bij dicht tegen elkaar aan, in één compacte tros, om op die manier met een minimum aan energieverbruik hun temperatuur op peil te houden. Door te trillen met hun vleugels weten ze de temperatuur in het centrum van de tros tussen de 13 en de 25 graden Celsius te houden. De buitenste bijen van de tros lijden natuurlijk kou, maar gelukkig zijn bijen geen individualisten maar een voorbeeldig sociaal volk en dus wisselen ze voortdurend van plaats, van buiten naar binnen en vice versa, waardoor ze allemaal de gelegenheid krijgen binnenin op te warmen.

Vliegbewegingen

Nu de temperatuur zo af en toe al

boven de tien graden Celsius uitkomt is er op de vliegplank regelmatig weer bijenactiviteit waar te nemen. Omdat de wilgenkatjes op dit moment bloeien is er voor de bijen ook al voedsel te vinden en je kunt ze dan ook met honing en klompjes stuifmeel aan de achterpoten zien terugkeren op de plank. Dit is ook het moment dat de imker zelf zijn winterslaap beëindigt en zich weer actief om zijn bijen gaat bekommeren. De imker hangt eerst een paar lege raten in de kast. Dat stimuleert de bijen om honing en stuifmeel te halen en het in de raten op te slaan. Om de paar weken hangt de imker er weer een paar lege raten bij om de hele honinglogistiek goed op gang te houden.

Zwermtijd

In mei zijn imkers altijd een beetje nerveus, ze slapen dan onrustig. Dat is namelijk de tijd dat bijenvolken wel eens gaan zwermen. Dat doet zich met name voor als er zich naast de oude koningin in de kast ook een nieuwe, jonge, koningin aandient. De oude wordt dan verdreven en zwerm, met een deel van het bijenvolk, uit. Die zwermen kun je rond die tijd dan ook soms in bomen en onder dakgoten zien hangen. Daar staat dan vaak een handenwringende imker onder die probeert het volk in een korf of kast te vangen. Imkers proberen te voorkomen dat er zo maar ongecontroleerd jonge koninginnen in het volk opduiken door de cocons waarin ze rijpen tijdig uit de kast te verwijderen.

Soms begint men daar dan in een lege kast weer een nieuw bijenvolk mee.

Groenekanse imkers inspecteren bijenraten.

Recherche bij Het Postmerk

Op 10 maart staat de ledenbijeenkomst van de postzegelvereniging Het Postmerk in het teken van het werk van de recherche. De heer W. Hogendoorn houdt een filatelistische lezing over zijn vroegere recherche werk. Deze thema avond wordt gehouden in het H.F. Witte Centrum, Henri Dunantplein 4, De Bilt. Ook wordt op deze avond een spelletje kienen gedaan met mooie postzegelprijzen en vast onderdeel van het programma is een veiling met interessante kavels van postzegels, poststukken en albums. Er zit wellicht iets voor uw verzameling bij dat u voordelig op de kop kunt tikken. Aan het eind van de bijeenkomst is er nog een aanwezigheidsverloting. De aanvang van de avond is om 20.00 uur en de zaal is al open om 19.30 uur, zodat u gelegenheid heeft om de kavels van de veiling te bezichtigen. Kom gerust eens een kijkje nemen, U bent van harte welkom bij onze vereniging. De toegang is zoals gebruikelijk gratis. Meer informatie (waarbij o.a. de veilingkavels) is te vinden op onze website: www.postmerk.nl

Een kleurrijke bijenstal.

Honing uit de stad

Onder imkers is het een bekend feit dat bijen tegenwoordig in stedelijke gebieden meer honing verzamelen dan op het platteland! Enerzijds komt dat doordat op het platteland bijna alle grond voor landbouw en vee-teelt in cultuur is gebracht, waardoor er weinig ruimte overblijft voor de drachtplanten, die de honing bevatten. Anderzijds vermoedt men dat de bestrijdingsmiddelen die in de landbouw worden toegepast de bijenvolken verzwakken.

Activiteiten

De actiegroep De Bij en Wij beijvert zich ervoor om de rijke bloemran-

den langs akkers in het buitengebied van Groenekan weer in ere te herstellen onder het motto Bij zoekt Boer. Bovendien probeert men in het dorp zelf in grote tuinen en plantsoenen weer verruigde perceeltjes met drachtplanten te laten ontstaan. In de komende maanden zal de actiegroep ook met zakjes bijenzaad weer acte de présence geven op tuinbijeenkomsten en plantenmarkten etc. om Groenekanners te bewegen bijenvriendelijk bloemzaad in hun tuinen in te zaaien. Meer informatie over geschikte bijenplanten en over de activiteiten van de actiegroep kunt u vinden op hun website: www.debijenwij.nl.